

עד נכוֹן הַיּוֹם, וְבָנֵין כֵּה, (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם. וְלֹחֶשׁ קָרָא לִילָּה, דָא יִצְחָק דָאִיהוּ חַשֶּׁךְ, וְאִידָּהוּ אָזִיל לְקַבְּלָא לִילִיא בְּגַנְיוֹתָה, וְבָנֵין כֵּה, אִיהוּ כְּדַ סִיבָּה, מַה בְּתִיבָּה, (בראשית כ) וַיְהִי בַּי זָקָן יִצְחָק וְתַכְהִין עִינֵיו מִרְאֹת. הַכִּי הוּא וְדָאי, דְבָעָא לְאַתְחַשְּׁבָא וְלֹא תַדְבְּקָא (בחשך) בְּדִרְגֵיהָ כְּדָקָא יָאֹת.

אתא רבִי אלעָזָר ברִיהָה, ונשיך יְדוּיָה. אמר לִיהָ, שְׁפִיר, אַבְרָהָם גַּהֲיר מִסְטָרָא דְדָרְגָא דִילִיהָ, יִצְחָק אַתְחַשֶּׁךְ מִסְטָרָא דְדָרְגָא דִילִיהָ, יַעֲקֹב אַמְּמָאִי, דְבִתִיבָּה, (בראשית מה) וְעִינֵי יִשְׂרָאֵל בְּבָדוּ מַזְקָן. אמר לִיהָ, הַכִּי הַזָּא וְדָאי, בְּבָדוּ בְתִיבָּה, וְלֹא בָהוּ. מַזְקָן בְתִיבָּה, וְלֹא מַזְקָנוּ. אֶלָּא מַזְקָן, מַזְקָן דִיַּצְחָק, מַה הַזָּא סְטָרָא בְּבָדוּ. לֹא יִכְלֶל לְרֹאֹת, לְאַסְתַּבְלָא כְּדָקָא חַזִי, אָבָל לֹא בָהוּ. אָבָל יִצְחָק בָהוּ וְדָאי מַפְלָל וְכָל, וְאַתְעַבֵּיד

לשון הקידוש

בא רבִי אלעָזָר בָנוּ ונשיך יְדוּיָה. אמר לו, וְהֹוא זָקָן, וְמַאיָה. אוֹ הַוְלֵד וְמַאיָר בְּמוֹ שְׁנָאָמֵר (משליח) הַוְלֵד וְאוֹר עַד נכוֹן הַיּוֹם, וְמַשׁוּם בְּהָ וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם. וְלֹחֶשׁ קָרָא לִילָּה – זֶה יִצְחָק, שֶׁהָוָא חַשֶּׁךְ, וְהֹוא הַוְלֵד לְקַבְּלָא לְתוֹכוּ אַתְחַשְּׁבָא. וְמַשׁוּם בְּהָ, בְּשָׁהָוָא זָקָן מִה הַלִּילָה. וְמַשׁוּם בְּהָ, מַה יִצְחָק וְתַכְהִין עִינֵיו בְתִובָּה? וַיְהִי בַּי זָקָן יִצְחָק, מַאֲתוֹ צַד בְּבָדוּ. לֹא יִכְלֶל לְרֹאֹת לְהַסְתִּבְלָא בְּרָאוִי, אָבָל לֹא בָהוּ. אָבָל יִצְחָק בָהוּ וְדָאי מַפְלָל וְכָל, וְלֹהְדָבָק וְחַשְׁבָה בְּדָרְגָתָו בְּרָאוִי.

חֶשֶׁךְ, **דָּהָא** **כִּדְין** **אַתְּאַחַיד** **בֵּיהַ** **לִילָּה**, **וְאַתְּקִים**
וְלֹחַשְׁךְ **קָרָא** **לִילָּה**.

וַיִּקְרָא **אֶת** **עַשְׂוֹ** **בְּנֹו** **הַגָּדוֹלָה**, (בראשית כז) **דָּאַתְּכַלְלָ**
מִסְטְּרִיהָ **דִּידְינָא** **קְשִׁיאָ** (שם) **וַיֹּאמֶר** **הַגָּהָ**
נָא **וְקִנְתִּי** **לֹא** **יַדְעַתִּי** **יוֹם** **מוֹתִי**. **רַبִּי** **אַלְעָזָר** **פָּתָח**
וַיֹּאמֶר, (תהלים פד) **אֲשֶׁרִי** **אָדָם** **עוֹז** **לֹו** **בָּךְ** **וּגּוֹן**, **וְבָאָה**
בָּר **נָשָׁה** **דָּאַתְּתָקָף** **בֵּיהַ** **בְּקוֹדֶשָׁא** **בְּרִיךְ** **הַוָּא** **וַיִּשְׁנֵי**
תוֹקְפִיהָ **בֵּיהַ**.

יִכְׁזֶל **בְּחַנְנִיהָ** **מִישָׁאָל** **וְעַזְרִיהָ** **דָּאַתְּתָקָפוֹ** **וְאָמְרוֹן**,
(דניאל ג) **הָנוּ** **אִתִּי** **אַלְהָנָא** **דִּי** **אַנְחָנָא** **פָּלָחִין**
יִכְׁזֶל **לְשִׁיזְוֹתָנָא** **מִן** **אַתְּוֹן** **נוֹרָא** **יַקְיָדָתָא** **וּמִן** **יַדְךָ**
מַלְכָא **יַשְׁזִיב**.

תָּאָ **חָווִי**, **דָּאי** **לֹא** **יַשְׁזִיב** **וְלֹא** **אַתְּקִים** **עַלְיָהּוּ**
קָדְשָׁא **בְּרִיךְ** **הַוָּא**, **אַשְׁתָּבָח** **שְׁמִיהָ** **דָּקָדְשָׁא**
בְּרִיךְ **הַוָּא**, **דָּלָא** **יַתְּקַדֵּשׁ** **בְּעִנְיָהּוּ** **דָּבָלָא** **כְּמָה**

לשון הקודש

ונעשה חשך, שחררי או נאחו בו הלילה,
והתקיים ולחשך קרא ליל.
יִכְׁזֶל **בְּחַנְנִיהָ** **מִישָׁאָל** **וְעַזְרִיהָ** **שְׁתַתְחַזְקוֹ**
וְאָמְרוֹן, (דניאל ג) **הָנוּ** **אִתִּנוּ** **אַלְהָנָנוּ** **שָׁאָנוּ**
עוֹבָדים **יִכְׁזֶל** **לְהַצְלָנוּ** **מִתּוֹךְ** **כְּבָשָׂן**
הָאָשָׁה **הַיּוֹקָרָת**, **וּמִידָּךְ** **הַמֶּלֶךְ** **יַצִּיל**.
בָּאָ **רַאְהָ**, **שָׁאָם** **לֹא** **יַצִּיל** **וְלֹא** **יַעֲמֹד**
עַלְיָהָם **הַקְרֹושׁ** **בְּרוֹךְ** **הַוָּא**, **נִמְצָא** **שְׁשָׁמוֹ**
בָּךְ **וּגּוֹן**. **אֲשֶׁרִי** **הָאִישׁ** **שְׁמַתְחֹזֶק** **בְּקַבְבָּה**

דאמרו. אלא, בין ידיעו דלא אמרו בקדא יאות, אהדרו ואמרו, (דניאל ג) והן לא ידיע להו לך מלפאתנו. בין ישוב, בין לא ישוב, ידיע להו לך מלפאתנו. ותני נון דמלחה אודע להו יחזקאל, ושמעו וקבעו מזיה, קדשא בריך הוא לא אתקים עליהו, בגין דיקבלו אגרא. ובדין אהדרו ואמרו, והן לא ידיע להו לך מלפאתנו.

אל לא יתתקף בר נש דימא, קדשא בריך הוא ישובני, או איה עביד לי לך וכך, אבל ישוי תוקפיה ביה בקדשא בריך הוא דיסיע ליה, פדר איה אשתדל באגון פקידין האורייתא, ולמייחד בארכ קשות. דבין דאתי בר נש לא תדבא, מסיעין ליה ונדי, ובדא יתתקף ביה בקדשא בריך הוא, דאיתו יסיע ליה, ויתתקף ביה, דלא ישוי תוקפיה באחרא.

לשון הקודש

של הקדוש ברוך הוא לא יתקדש בעניינו הפלך, כמו שאמר. אלא בגין שיענו של אمرו בראו, חורי ואמר, והן לא ידוע להיות לך הפלך וננו. בין יציל בין לא יציל ישים את פחו בקב"ה שיסיע לו, אבל ישים את פחו בקב"ה שיסיע לו, ושנינו שיחזקאל הודיע לך הפלך וננו. התורה ולכפת ברוך אמרת. שבין שאדם בא להטהר, ונדי מסיעים לו,

וּבְגִינָן בֶּה, עֹז לֹ בֶּה. מִסְלֹות בְּלַבְבָם, דִיעָבֵיד לְפִיה כְּדִקָא יָאוֹת בֶּלֶא הַרְהֹרָא אַחֲרָא, אֶלָא כְהַאי מִסְלָה דָאִיחָי מִתְיִשְׁבָא לְאֻבְרָא בְכָל אַתָּר דָאַצְטְרִיךְ, חַבִי נָמִי.

דָבָר אַחֲרָא שָׂרֵי אָדָם עֹז לֹ בֶּה, עֹז, כִמָה דָאַת אָמֵר, (תְּהִלִים כט) יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתְנַ, בְגִינָן דָאַצְטְרִיךְ לִיה לְבָר נֶשׁ דִיתְעָסָק בָאָזְרִיכָתָא לְשָׁמִיה דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְכָל מְאָן דָאַתָּעָסָק בָאָזְרִיכָתָא וְלֹא אַשְׁתְּדֵל לְשָׁמָה, טָב לִיה דָלָא אַתְבָרִי. מִסְלֹות בְּלַבְבָם, מָאי מִסְלֹות בְּלַבְבָם, כִמָה דָאַת אָמֵר, (תְּהִלִים סח) סָולּו לְרוֹכֶב בְּעֶרֶבּוֹת בִּיה שְׁמוֹ. דָא הַהִיא אָזְרִיכָתָא, דָאִיחָו אַשְׁתְּדֵל בָה לְאַרְמָא לִיה לְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְלִמְעָבֵד לִיה חַטִיבָא בְעַלְמָא.

לשון הקודש

וּבָזָה יִתְחַזֵּק בְּקָבְ"ה שְׁהָוָא יִסְעַ לֹ, מִשּׁוּם שָׁאָרִיךְ לְאָדָם לְהִתְעָסָק בְתּוֹרָה לְשָׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. שָׁבֵל מִשְׁמַתְעָסָק בְתּוֹרָה וְאַינוֹ מִשְׁתְּדֵל לְשָׁמָה, טֹוב לו שֶׁלֹא נִבְרָא. מִסְלֹות בְלַבְבָם, מה זה מִסְלֹות בְלַבְבָם? בָמו שָׁנָאָמָר (שם סח) סָלו לְרַכְבָב בְעֶרֶבּוֹת בִיה שָׁמוֹ. זו התוֹרָה הַהִיא שְׁהָוָא הַשְׁתְּדֵל בָה לְחַרְיוֹם אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְלִעְשֹׂתוֹ חַטִיבָה בְעוֹלָם.

וּמִשּׁוּם בֶּה, עֹז לֹ בֶּה מִסְלֹות בְלַבְבָם. שִׁיעָשָׁה לְפֹו כְּרָאוִי בְלֵי הַרְהֹר אַחֲרָא, אֶלָא כִמְסָלה הָזָו שְׁהָיָא מִתְיִשְׁבָתָה לְעַבְרָה בְכָל מִקוּם שָׁאָרִיךְ, בֶּה גַם. דָבָר אַחֲרָא שָׂרֵי אָדָם עֹז לֹ בֶּה – עֹז כָמו שָׁנָאָמָר (תְּהִלִים כט) ה' עֹז לְעַמּוֹ יִתְנַ.

תא חוי, יעקב כל עובדי הוו לשמא דקידשא בריך הווא, ובגין פה קדשא בריך הווא הוה עמייה תדריך, שלא עדי מגיה שכינתא. דהא בשעתא דקרה ליה יצחיק לעשו בריה, יעקב לא הוה תפנו, ושכינתא אודעת לה לרבקה, ורבקה אודעת ליה ליעקב.

רבי יוסי אמר, תא חוי, אי חם ישולם בההוא זמנא יתברך עשו, לא ישלוט יעקב לעלמיון. אלא מעם קדשא בריך הווא הוה, וכן לא באתריה אתה בדקא חוי. תא חוי, (בראשית כה) ורבקה אהבת את יעקב בתיב, וזה אתרמר. ובгин פה שדרת בגיניה דיעקב, (בראשית כז) הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמור.

ועתה בני שמע בקולי ונגו. בההוא זמנא, ערָב

לשון הקידש

בא ראה, כל מעשיו של יעקב היו לא היה שולט יעקב לעולמים. אלא מעם הקדוש ברוך הוא, וממושם בך הקדוש ברוך הוא היה עמו תמייד, שלא בא במקומו בראשיו. בא ראה, כתוב וזה מטנו השכינה. שחררי בשעה שקרה לו יצחיק את עשו בנו, יעקב לא היה שם, והשכינה הודיעה לרבקה, ורבקה הודיעעה ליעקב.

רבי יוסי אמר, בא ראה, אם חס וחלילה באותו זמן היה מתברך עשו,

**פֶּסֶח הָנָה, וְבָעֵי יִצְחָק הַרְעָא לְאַתְּבָעָרָא, וְלִשְׁלֹטָה
סִיחָרָא, רְזָא** (דף קמבר ע'ב) **דְּמָהִימָנוֹתָא.** וְעַל דָּא עֲבָדָת תְּרֵי
תְּבִשְׁילִין.

רְבִי יְהוּדָה אמר, רַמוֹ הַכָּא דְזַמְינִין בְּנֵי דִיעָקָב
לְקַרְבָּא שְׁנֵי שָׁעִירִים, חֶד לִיְיָ, וְחֶד לְעַזְאוֹל
בְּיוֹמָא דְכִפּוּרִי. וּבְגַיְן בָּה, קַרְיבָת שְׁנֵי גְּדִי עַזִּים, חֶד
בְּגַיְן דְּרָגָא דְלָעִילָא, וְחֶד בְּגַיְן לְכִפְיָא דְרָגִיה דְעַשְׂוֹ
דָּלָא יִשְׁלוֹט עַלְיהָ דִיעָקָב, וְעַל דָּא שְׁנֵי גְּדִי עַזִּים,
וּמְתֻרוֹנִיהוּ טָעִים יִצְחָק וְאַכְלִיל.

וַיִּבָּא לוֹ יְיָן וַיִּשְׁתַּחַת, (בראשית כז) **וַיִּבָּא לוֹ יְיָן,** רַמוֹ רַמְיוֹן,
מְאַתָּר רְחִיק קַרְיב לִיה מַהְ הוּא אַתָּר (דעשׂוּ).
רְבִי אַלְעֹזֶר אמר, רַמוֹ מַהְ הוּא יְיָן דְכָל חֶדוֹ אַשְׁתַּבָּח
בִּיה, בְּגַיְן לְחַדְתָּא לִיה לִיצָחָק, דְבָעֵי חַדּוֹה, בְּדַקָּא
בְּעַיְן חַדּוֹה לְחַדְתָּא סְטוֹרָא (קליאת) דִילִיה, וְעַל דָּא
וַיִּבָּא לוֹ יְיָן וַיִּשְׁתַּחַת.

לשון הקודש

וְלִשְׁלָטָה הַלְּבָנָה, סָוד הַאֲמֹנוֹת, וְלִבְנָן יִשְׁלָטָעַל יְעָקָב, וְעַל בֵּן שְׁנֵי גְּדִי עַזִּים,
וְיִשְׁתַּחַת שְׁנֵי תְּבִשְׁילִים.

רְבִי יְהוּדָה אמר, בָּאָן רַמוֹ שְׁעִתִּידִים
בְּנֵי יְעָקָב לְהַקְרִיב שְׁנֵי שָׁעִירִים, אַחֲר
לְהָיָה וְאַחֲר לְעַזְאוֹל בַּיּוֹם הַכִּפּוּרִים.
מִשּׁוּם בְּךָ הַקְרִיבָה שְׁנֵי גְּדִי עַזִּים –
אַחֲר בְּשִׁבְיל הַדָּרָגָה שְׁלָמָעָלה, וְאַחֲר
כָּדי להַכְּנִיע אֶת דְרָגָתוֹ שֶׁל עַשׂו שְׁלָא

וַתִּקְחָה רֶבֶka אֶת בָּגְדֵי עַשְׂוֹ וְנוּ, (בראשית כז) אֲלֵין אִינְזָן לְבוֹשֵׁין דָּרְזוֹה עַשְׂוֹ מִגְּמָרוֹד, וְאֲלֵין לְבוֹשֵׁי יִקְרָר דָּהָוו מִן אָדָם הָרָאשָׁו, וְאֲתוֹ לִידָא דִגְמָרוֹד, וּבָהוּ הָהָה צַד צִידָה גִּמְרוֹד, דְּכַתִּיב, (בראשית כ) הָזָא הָיָה גִּבְעָר צִיד לְפָנֵי יְהָוָה וְעוֹשָׂו נִפְקָה לְחַקְלָא, וְאַגְּפָה בְּיַהָּה קְרָבָא בְּגִמְרוֹד וְקָטָל לִיהָ, וְנִסְבָּה אֲלֵין לְבוֹשֵׁין מִנְיָה, הָהָרָא הָוָא דְּכַתִּיב, (בראשית כה) וַיָּבָא עַשְׂוֹ מִן הַשְּׁדָה וְהָוָא עַיְתָה, וְאַוְקְמָיוָה. בְּתִיב הָבָא וְהָוָא עַיְתָה, וּבְתִיב הָתָם (ירמיה ז) בַּי עִיפָּה נִפְשֵׁי לְהָרְגִים.

וְעַשְׂוֹ הָהָה סְלִיק לֹזָן לְאִינְזָן לְבוֹשֵׁין לְגַבָּה דְּרֶבֶקה, וּבָהוּ הָהָה נִפְקָה וְצַד צִידָה, וְהָוָא יוֹמָא לְאַגְּטָל לֹזָן, וְנִפְקָה לְחַקְלָא וְאַתְעֵבָה תְּפִזָּן. וְכֵד הָהָה לְבִישָׁן לֹזָן עַשְׂוֹ, לֹא הָוָזָן סְלִיקָן רִיחַן בָּלְלָה. בֵּין דָּלְבִּישָׁן לֹזָן יַעֲקֹב, בְּדִין תְּבַת אֲבָדָה לְאַתְּרָה, וְסְלִיקָן רִיחַן. בְּגַיְן

לשון הקורש

שְׁבָתוֹב וַיָּבָא עַשְׂוֹ מִן הַשְּׁדָה וְהָוָא עַיְתָה. וּבְאַרְוִהָה, בְּתוֹב בָּאָן וְהָוָא עַיְתָה, וּבְתוֹב שֵׁם (ירמיה ז) בַּי עִיפָּה נִפְשֵׁי לְהָרְגִים. וְעַשְׂוֹ הָהָה מַעַלָּה אֶת אָוֹתָם הַלְּבָשִׁים לְרֶבֶקה, וּבָהָם הָיָה יַוְצָא וְצַד צִידָה, וְאַוְתָה הַיּוֹם לֹא לְקַח אָוֹתָם, וְיַצָּא לְשָׁדָה וְהַתְעֵבָה שֵׁם. וּבְשַׁעַשְׂוֹ הָיָה לְוַבְשׁ אָוֹתָם, לֹא הָיָה מַעֲלִים רִיחַות בָּלְלָה. בֵּין שִׁיעָקָב לְבַשׁ אָוֹתָם, או שָׁבָה אֲבָדָה

שָׁלוֹ, וְעַל בָּן וַיָּבָא לוּ יְוָן וַיִּשְׁתַּחַת. וַתִּקְחָה רֶבֶקה אֶת בָּגְדֵי עַשְׂוֹ וְנוּ. אַלְוֹ הַלְּבָשִׁים שְׁהָרְוִיחָה עַשְׂוֹ מִגְּמָרוֹד, וְאַלְהָה לְבָוַשִּׁי בָּבּוֹד, שְׁהָיוּ מִאָדָם הָרָאשָׁו, וּבָאוּ לִידֵי גִּמְרוֹד, וּבָהָם הָיָה צַד צִידָה גִּמְרוֹד, שְׁבָתוֹב (בראשית י) הָוָא הָיָה גָּבָר צִיד לְפָנֵי הָהָה וְנוּ. וְעַשְׂוֹ יַצָּא לְשָׁדָה וְגַלְגָּלָם בְּקָרְבָּם גִּמְרוֹד וְהָרָג אֹתוֹ, וְלַקְחָה מִפְנֵו אֶת הַלְּבָשִׁים הַלְּלוֹן. וְהוּ